

یکشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۲
وطن امروز | شماره ۳۹۹۱

فرهنگ و هنر

اخبار

«کی بود کی نبود»

باروایت ثریا قاسمی پایان یافت

تولید کتاب صوتی «کی بود کی نبود» ویژه گروه سنی کودک با نویسندگی الهام افراز، آهنگسازی حمیدرضا آفریده، روایت ثریا قاسمی (بازیگر پیشکسوت سینما، تئاتر و تلویزیون و صدایشه) و با حضور پژمان حدادی (نوازنده تمبک) به پایان رسید و در مرحله میکس و مستر نهایی قرار گرفت. الهام افراز، نویسنده این اثر توضیح داده است: کتاب «کی بود کی نبود» داستان کوتاهی است که در آن از اشکال هندسی به عنوان نماد گروه‌های مختلف افراد در جامعه یا جنبه‌های روانی مختلف شخصیت هر فرد، کمک گرفته شده است. ضمن اینکه در روند داستان به چالش‌هایی که هر فرد طی مسیر رشد شخصیت با آن مواجه می‌شود، اشاره شده است.

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

در مصلاي امام خميني بر گزار می‌شود

قائم‌مقام‌وسخنگوی‌سی‌وپنجمین‌نمایشگاه‌بین‌المللی کتاب تهران از انتخاب مصلاي امام خمینی(ره) به عنوان محل برگزاری سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خبر داد. علی رضانی دیروز درباره محل برگزاری این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بیان کرد: پس از بررسی و بازدید از گزینه‌های موجود برای برگزاری نمایشگاه و ارائه گزارش به شورای سیاست‌گذاری سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، با تصمیم این شورا، مصلاي امام خمینی(ره) به عنوان محل برگزاری این دوره از نمایشگاه انتخاب شد. وی درباره زمان ثبت‌نام ناشران داخلی و خارجی برای حضور در سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران گفت: ناشران داخلی و خارجی از ۱۲ اسفند (دیروز) می‌توانند با مراجعه به سامانه ketab.ir ضوابط و شرایط حضور در این نمایشگاه را مشاهده و نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند. سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ بر گزار می‌شود.

«گل‌ریزان هنر ایران»

در خانه هنرمندان بر پا می‌شود

«گل‌ریزان هنر ایران» به نمایشگاهی از آثار هنرمندان مهم و عالی هنر تجسمی اختصاص دارد که پنجشنبه ۱۷ اسفند در تمام فضای نمایشگاهی خانه هنرمندان ایران افتتاح می‌شود. در این نمایشگاه آثاری از هنرمندان معاصر چون محمد احمایی، پروانه اعتمادی، نصرالله افجه‌ای، غلامحسین امیرخانی، ناصر اویسی، فریدون آو، بهمن بروجنی، نیما پتگر، ژاژه تباتبایی، صادق تبریزی، علی ترفی‌جاه، ابراهیم جعفری، مهدی حسینی، رضا درخشانی، کامبیز درمبخش، گارنیک درهاکوپیان، ایران درودی، حسینیلی ذابچی، جعفر روحبخش، ایرج زند، حسین زنده‌رودی، همایون سلیمی، جلال شابهنگی، علی شیرازی، کورش شیشه‌گران، علی‌اکبر صدفی، مسعود عربشاهی، منصور قندریز، پرویز کلاتری، مارکو گریگوریان، علی گلستانه، پرویش گنجی، فریده لاشایی، فرشید منقالی، حسین محجوبی، سیراک ملکوئیان، فرشید ملکی، فیکزاد نجومی، منوچهر نیازی و... قرار دارد. نمایشگاه «گل‌ریزان هنر ایران» پنجشنبه ۱۷ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰ صبح در خانه هنرمندان ایران افتتاح می‌شود و علاقه‌مندان برای بازدید و خرید آثار می‌توانند از ۱۸ تا ۲۵ اسفند، همه روزه از ساعت ۱۰ تا ۲۰ به گالری‌های این مجموعه مراجعه کنند.

معرفی داوران بخش‌های مختلف

جشنواره ملی فیلم بسیج

داوران بخش‌های مختلف پنجمین جشنواره ملی فیلم بسیج با حکم آرش زینال‌خیری، دبیرکل این جشنواره معرفی و منصوب شدند. بر این اساس داوران بخش‌های داستانی، فیلم‌نامه‌نویسی، انیمیشن، هماهنگ‌مستنداین جشنواره به شرح زیر معرفی شدند: بخش داستانی: علی غفاری، فرهاد قاتلمیان، امین زندگانی، خیرالله تقیانی‌پور، امیر پوروزیری، کاوه خدانشناس و آریا تارکانشوند. بخش فیلم‌نامه، حسین ترانزاد، حسن طهران‌ها و سیدقاسم صالحی‌زاده. بخش انیمیشن: اسدالله دیبانی، مهدی جعفری‌جوزانی و محمدجواد موحّد. بخش نماهنگ: شاهین رشیدی، امین صافی‌زاده و محمد پایداری. بخش مستند: مسعود فروتن، رهبر قنبری، مسعود کارگر، حمید ابراهیمی و امین صافی. پنجمین جشنواره ملی فیلم بسیج با شعار «ایمان، امید، آینده» به همت سازمان بسیج هنرمندان کشور بر گزار خواهد شد.

شبکه ورزش «سر نوشت»

مسی را از سر نوشت

مستند «سر‌نوشت» با گویندگی ۲۱ نفر از گویندگان گفتار فیلم در واحد دوبلاژ اداره کل تأمین و رسانه بین‌الملل سیما دوبله شد. این مستند ورزشی محصول انگلیس در سال ۲۰۲۳ قرار است از شبکه ورزش سیما پخش شود. مدیر دوبله این مستند بهروز علی‌محمدی است و صدابرداری آن به عهده سعیدعبادی بوده است. شیلا آژیر، رضا آفتابی، دانیال الیاسی، شهاد بانکی، علی بیگ محمدی، ابرسان جولایی، امیر رحیمی، افشین زی‌پوری، لادن سلطان‌پناه، شایان شامبیانی، ابوالفضل شاه‌بهرامی، فریح شاه‌رودی، پریا شفیعیان، سعید شیخ‌زاده، میلاد مرمی، شروین قطعی‌ای، امیربهرام کلویانپور، نسرين کوچک‌خانی، علی منائی، علی همت‌مومینوند و بهروز علی‌محمدی صدایشه‌های این اثر بوده‌اند. این مستند درباره لیونل مسی است که موفق شد جام جهانی را بالای سر ببرد؛ یک مستند ورزشی که سؤزهای لیونل مسی است و به خاطر همین می‌تواند برای دوستداران فوتبال بسیار جذاب و دیدنی باشد. واحد جست‌وجوی اداره کل تأمین و رسانه بین‌الملل و شبکه ورزش مسؤولیت رصد این اثر را بر عهده داشته و پس از طی مراحل تأیید و تخصیص، نسخه اصلی را تهیه و تأمین کرده و اکنون پس از طی شدن روندهای ترجمه، ویراستاری و سپس دوبله، قرار است پس از آماده‌سازی، از شبکه ورزش برای مخاطبان پخش شود.

پیامبر اعظم(ص)

خانه‌ای که در آن قرآن فراوان خوانده شود، خبر آن بسیار شاد و به اهل آن وسعت (روزی زیاد) داده شود و برای آسمانیان بدرخشد چنان که ستارگان آسمان برای زمینیان می‌درخشند.

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد آخوندی
مدیرعامل: رضا شکیبایی
سر‌دبیر: سید عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۹۲ | تلفن: ۶۶۴۱۳۷۸۳ | فاکس: ۶۶۴۱۳۱۳۷
پيام‌رسان: vatanemrooz | پست الکترونیکی: info@vatanemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌چم برتر برنا | توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰

نگاهی به وضعیت صنعت نشر هند که میهمان نمایشگاه کتاب تهران شده است

اهالی کتاب، این میهمان ویژه است

هند می‌توان از هند به عنوان پل ارتباطی با صنعت نشر جهان استفاده کرد.

در هند مجموعه‌هایی وجود دارد که می‌توانند کتاب‌ناشران ایرانی را با قیمت مناسب و سرعت زیاد منتقل کنند. ناشران ایرانی می‌توانند کتاب خود را به هر زبانی خواستند منتشر و به هر کجای دنیا که خواستند ارسال کنند. به نظر می‌رسد این ۲ گزینه، یعنی صادرات کتاب به هند و ارسال کتاب از هند به نقاط دیگر دنیا بسیار ارزشمند است و حسن آن این می‌تواند باشد که دیگر نیاز نیست به سختی کتاب را وارد ایران و باز به سختی آن را از کشور خارج کنیم.

علیرضا سبحانی‌نسب، مدیر انتشارات جمال که مدتی پیش در نمایشگاه بین‌المللی دهلی‌نو حضور پیدا کرده بود، وضعیت تولید کتاب در هند را اینگونه توصیف کرد: «ناشران ایرانی باید به این مساله توجه کنند که چاپ و صحافی کتاب در هند حدود ۲۰ تا ۴۰ درصد به تناسب کتاب‌ها، ارزان‌تر تمام می‌شود، زیرا قیمت‌گذاری کتاب در هند معادل و حتی کمتر از قیمت کتاب در ایران است؛ البته ناشران ایرانی برای رسیدن به سود در بازار کتاب هند باید بتوانند کتاب را با هزینه کمتر در این کشور تولید کنند و علاوه بر این باید هزینه حمل‌ونقل را از اعتباری که به تولید اختصاص می‌دهند، کم کنند. در مجموع باید گفت تولید کتاب در هند توجیه اقتصادی دارد».

در پایان نیز باید گفت کشور هند در صنعت نشر بویژه در صادرات ادبیات به جهان می‌تواند تسهیل‌گر باشد اما در این بین باید استراتژی برای صادرات ادبیات نیز داشته باشیم. علاوه بر داشتن یک سیاست کلی در این حوزه باید ناشران و رایزان فرهنگی هم نقش‌فعال‌تری ایفا کنند تا بتوانیم آثارمان را ابتدا در هند و در ادامه در جهان منتشر کنیم، کاری که در ادبیات کم شده است.

البته آثار ادبی ما غالباً به زبان کشورهای همسایه یعنی عربی، ترکی و گاهی هم اردو ترجمه می‌شوند اما با نگاه اقتصادی نبوده است. اگر شما در بازار کتابفروشان بغداد راه بروید، اثر ترجمه‌شده‌ای را بخواهید؛ آثار تألیفی پیدا کنید یافت نمی‌شود اما اشعار فروغ فرخزاد و احمد شاملو را در کتابفروشی‌های خیابان المتنبی بغداد به راحتی می‌توان خرید.

البته وضعیت صنعت نشر در هند با سایر میهمان‌های ویژه‌ای که به نمایشگاه دعوت شده‌اند، یعنی کشورهای چون افغانستان، تاجیکستان، چین و... برای همکاری و ایجاد پل جهانی برای نشر و ادبیات کشورمان بسیار متفاوت است و باید با کمترین اتلاف وقت بیشترین بهره را از این فرصت ببریم.

مصرف‌کننده زبان انگلیسی هستند؛ بهترین کتاب‌های دنیا در هند وجود دارد و اساساً هند بهترین بازار کتاب‌های انگلیسی به شمار می‌آید و مثل ایران با خیلی از کشورهای دیگر که انگلیسی زبان اصلی خواندن در آن کشور به شمار نمی‌آید، ترجمه مورد توجه نیست. لذا بهترین کتاب‌ها، اولاً به‌روز و به سرعت وارد هند می‌شود و ثانیاً خیلی به‌ندرت تبدیل به ترجمه می‌شود.

بازار هند می‌تواند برای آثار ایرانی از ۲ جهت مورد توجه قرار بگیرد؛ در مرتبه اول کشور هند بازار یک میلیارد و ۴۰۰ میلیونی دارد که حجم اقتصادی‌اش ۴۷ برابر کشورمان است و اگر آثار ایرانی بنا به شباهت فرهنگی درصد کمی از این حجم را در این کشور به خود اختصاص دهد نیز موفقیت خوبی خواهد بود که این امر نیازمند فعالیت بیشتر رایزن‌های فرهنگی است. هم از فروش بیشتر کتاب‌های آموزشی خبر می‌داد و همین بخش هم ۷۰ درصد بازار کتاب هند را تشکیل داده و به نوعی می‌گویند سنگر صنعت نشر هند است. از آن جهت که هندی‌ها

بیش از ۹ هزار نشر و ۲۱ هزار توزیع‌کننده و خرده‌فروش هندی در حوزه نشر و کتاب فعالیت می‌کنند و بر اساس گزارش‌ها نیز در سال ۲۰۲۴ برآورده شده است که حجم اقتصادی صنعت نشر هند به بیش از ۸۰۰ میلیارد روپیه معادل ۵۷۰ هزار میلیارد تومان برسد. به طور میانگین هر هندی (جمعیت یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون) نزدیک به ۴۰۰ هزار تومان و هر ایرانی (جمعیت ۸۸ میلیون) نزدیک به ۱۲۶ هزار تومان سرانه خرید از حوزه نشر دارند. نزدیک به ۱،۲ میلیون نفر در هند و بیش از ۱۰۰ هزار نفر هم در ایران به طور مستقیم و غیرمستقیم در صنعت نشر مشغول هستند.

هند بر اساس گزارش «یلسن» در سال ۲۰۱۶ ششمین کشور ناشر بزرگ در جهان و دومین ناشر انگلیسی‌زبان بعد از آمریکا بوده است. نظرسنجی نیلسن در میان مصرف‌کنندگان هم از فروش بیشتر کتاب‌های آموزشی خبر می‌داد و همین بخش هم ۷۰ درصد بازار کتاب هند را تشکیل داده و به نوعی می‌گویند سنگر صنعت نشر هند است. از آن جهت که هندی‌ها

در نشست نقد و بررسی نمایش «روزی روزگای سمنگان» مطرح شد

رویکردی سنتی با بیانی مدرن

می‌زند. درست در جایی که پروانه یکی از خانم‌های محله سمنگان، ریواس‌ها را در کوچه پاک می‌کند و معتقد است همیشه فصل ریواس است، نگاه زیرکانه‌ای به اسطوره آفرینش دارد؛ همان‌طور که در اساطیر ایرانی آدمی فرزند ۲ ساقه ریواس است.

ایمن منتقد گفت: این نمایش علاوه بر استفاده از نشانه‌های کهن‌الگوی، از نوستالژی نیز برای فضاسازی بهره برده است. زمان نمایش حاکی از یک لوپ زمانی است که ما در آن گرفتار آمده‌ایم. پنداری، در دایره، ما نه نقطه تسلیم، که گرفتار تقدیر هستیم و این رنج را از گذشته‌های دور تا امروز و روزگاران پسین به دوش خواهیم کشید و این بزرگ‌ترین تراژدی بشر است که از تقدیرش گریزی ندارد.

در ادامه این نشست نصرالله قادری، استاد دانشگاه، کارگردان و نویسنده تئاتر با اشاره به دلالت‌های متنی و تأثیرات آن روی مخاطب امروزی گفت: در دنیای نمایش و نمایشنامه هر استنباطی که مخاطب بر اثر دلالت‌های متن داشته باشد، درست است. معنا در اثر متکثر است و به تعداد مخاطبان، دانش و نگرش آنها، معنا استنباط می‌شود. نمایش «روزی روزگاری سمنگان» اثری تقلیدی است که معنا در آن ضمنی و پنهان است و مخاطب بسته به دانش و آگاهی‌اش مفاهیم متفاوتی از آن دریافت خواهد کرد.

استاد دانشگاه با بیان این نکته که پایه و اساس نقد، تحلیل یک اثر است، گفت: هیچ چیزی را در کائنات بدون شکل و تصویر نمی‌توان فهمید و قابل ارتباط نیست. نخستین نکته‌ای که در این تئاتر مهم است، ارکسترآسیون کاراکترها در متن و اجراست. در

شکل معمول تئاتری که مخاطبان با آن سروکار دارند، قهرمان‌پرور است. یعنی تمام توجه نویسنده و کارگردان بر یک کاراکتر است اما محمودرضا رحیمی در این اجرا به چنین کاری دست نمی‌زند و مجموعه بازیگران را می‌بینید. این شکل نمایش با توجه به ریواس‌پروری در سرزمین ما برای کارگردانان خطرناک است.

وی ادامه داد: شکل‌گیری اتفاق در یک بازگشت به گذشته، خطر دومی است که کارگردان به آن دست می‌زند و اینجاست که حکم قطعی می‌دهم روی میدان مین ایستاده است. در شکل اجرایی هم دکور از پیش چیده‌شده‌ای وجود ندارد که واقعه در آن اتفاق بیفتد و هم‌زمان با بازی، دکور ساخته می‌شود و این شکل در دنیای تئاتر مدرن رخ می‌دهد اما هرگز مکان واقعی نمی‌سازد، تمام دنیای شکل نمایش دائماً مخاطب را به کنشگری دعوت می‌کند.

قادری گفت: مخاطب با شکل تئاتر داستانگو یعنی از آغاز، میانه و پایان آشناست اما این اثر از پایان شروع می‌کند و به آغاز بازمی‌گردد. ما در این شکل باید اثبات کنیم ژانر این اثر چیست. اینجا مخاطب متوجه می‌شود کار تراژدی است اما نمی‌تواند اثبات کند و با آن درگیر می‌شود، چرا که اثر، عصبانی است بر الگوهای از پیش تعریف‌شده و مطلقاً نگاه امیدوارانه دارد. این اثر در دنیای مدرن اتفاق می‌افتد اما بخشی از نگاه نویسنده و کارگردان پست‌مدرن است. یعنی رویکرد به سنت هست اما آن را در کنار مدرنیته بیان می‌کند. این اثر کشش را با تعلیق در میزانش و محتوا بالا برده است. در این نمایش مردها، بچه‌ها کوچکی هستند که ریش و سبیل دارند و زن‌ها در نقش مادرانگی در مقابل آنها عمل می‌کنند.

نگاهی به بازیگرانی که تا کنون نقش محمد مصدق را ایفا کرده‌اند

کدام مصدق؟

کدام بازیگران ایفاگر نقش دکتر مصدق بوده‌اند؟

در عالم تئاتر، سینما و تلویزیون دست‌کم در ۱۰ فیلم یا سریال نقش دکتر مصدق وجود داشته و چند نفر این نقش را ایفا کرده‌اند اما در این میان ۲ بازیگر در نقش دکتر محمد مصدق خوش درخشیده‌اند؛ اصغر معینی‌صالح ۳ بار محمد آتش ۲ بار به دلیل شباهت ظاهری و توانایی‌های بازیگری، ایفاگر نقش دکتر مصدق در مجموعه‌های نمایشی بوده‌اند. قد بلند، اندام و بینی استخوانی و صورت فرهاد آتیش حتی بدون گریم هم شباهت زیادی با چهره دکتر مصدق دارد. وی برای نخستین‌بار در تئاتر «اپورت‌های شبانه دکتر مصدق» به بازی پرداخته است. مصدق برای نخستین‌بار اردیبهشت ۱۳۳۰ به نخست‌وزیری می‌رسد و عمر این دوره تا ۲۵ تیر ۳۱ به درازا می‌کشد و مجدداً در ۳۱ تیر همان سال سکان نخست‌وزیری را به دست می‌گیرد که سرانجام با کوتادی معروف ۲۸ مرداد ۳۲ دولت مصدق با نقظه انگلیسی‌ها و به دست اراذل و اوباش خیابانی و البته با حمایت محمدرضا شاه سقوط می‌کند. مصدق را دادگاهی و به احداً‌باد مستوفی تبعید می‌کنند و سرانجام پس از سال‌ها تبعید ۱۴ اسفند ۱۳۴۵ از دنیا می‌رود.

نیستیم و تکرار کنم هیچ راه سیاسی را دنبال نمی‌کنم». اما جز فرهاد آتیش که ۲ بار نقش دکتر محمد مصدق را بازی کرده، معینی‌صالح نیز ۳ بار ایفاگر این نقش بوده است. محمدرضا وزری نخستین کسی بود که او را برای این نقش انتخاب کرد. معینی‌صالح در چند کار وزری از جمله سریال «کریم‌خان زند» و «سال‌های کاستری» بازی کرده بود تا اینکه وزری به عبدالله اسکندری که طراحی گریم فیلم تلویزیونی «سقوط» را به عهده داشت، پیشنهاد کرد اصغر معینی‌صالح را هم برای نقش مصدق گریم کند. در آن موقع معینی‌صالح مو و ریش بلند داشت. بعد از کوتاه شدن مو و گرفتن تست گریم، چهره او شباهت زیادی به مصدق پیدا کرد. از سوی دیگر فیزیک او تناسب زیادی با فیزیک مصدق داشت. معینی‌صالح سال ۱۳۸۴ در سریال «پدرخوانده» به نویسندگی و کارگردانی محمدرضا وزری باز هم نقش مصدق را تجربه کرد. اما معینی‌صالح برای سومین‌بار در سریال «معای» ایفاگر نقش دکتر مصدق نقش داده است. با بازی‌ها و سکانس‌های بیشتر که فرصت بازی بیشتری برای معینی‌صالح فراهم کرد. اصغر معینی، بازیگر تئاتر و تلویزیون در روز سه‌شنبه ۶ شهریور ۱۳۹۷ پس از سال‌ها مبارزه با سرطان استخوان جان به جان آفرین تسلیم کرد.